

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MGE-R1**

MAJ 2015

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego (np. ukształtowanie i rzeźbę terenu, budowę geologiczną) i społeczno-gospodarczego (np. rozmieszczenie zasobów naturalnych, ludności, szlaki transportowe) na podstawie mapy topograficznej [...].

Przykładowe odpowiedzi

- Syborowa Góra nie jest zalesiona, natomiast Januszkowa Góra jest w większości porośnięta lasem.
- Na stokach Syborowej Góry była prowadzona eksploatacja wapieni, a na Januszkowej Górze – nie.
- Tylko na Januszkowej Górze poprowadzono szlak turystyczny, a u jej podnóża szlak rowerowy.

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne argumenty, w tym odnoszące się do cech przyrodniczych oraz zagospodarowania.

1 p. – za dwa poprawne argumenty.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 2. (0–1)

III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	III etap edukacyjny 1.4) Zdający identyfikuje położenie [...] obiektów geograficznych na fotografiach [...] oraz mapach topograficznych.
--	---

Poprawna odpowiedź

A.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 5.6) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia [...] chemicznego (np. kras [...]) oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów.
--	---

Poprawne odpowiedzi

Czynnik rzeźbotwórczy: woda z CO₂

Proces rzeźbotwórczy: krasowienie

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnej nazwy czynnika i procesu rzeźbotwórczego.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 4. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.1) Zdający opisuje skład mineralogiczny skorupy ziemskiej, główne grupy skał [...].
---	---

Poprawne odpowiedzi

P, F, P

Schemat punktowania

1 p. – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający opisuje występowanie i zasoby wód w oceanach i na lądach (jeziora, rzeki, lodowce, wody podziemne).
--	--

Poprawna odpowiedź

Brak wód powierzchniowych.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego skutku dla zasobów wód powierzchniowych.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych [...].	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.1) Zdający formułuje problemy wynikające z eksploatacji zasobów odnawialnych i nieodnawialnych; potrafi przewidzieć przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej.
---	---

Przykładowe odpowiedzi

- Zmiana rzeźby terenu (wzrost deniwelacji).
- Występowanie osadników.

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie dwóch poprawnych skutków odczytanych z mapy.
0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 7. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego (np. rozmieszczenie zasobów naturalnych, ludności, szlaki transportowe) na podstawie map [...].
---	---

Przykładowe odpowiedzi

Ocena: korzystny

- Olkusz położony na skrzyżowaniu drogi krajowej i wojewódzkiej jest węzłem transportowym, co zapewnia dogodną komunikację z innymi miastami.
- Olkusz jest położony przy linii kolejowej, co zwiększa dostępność komunikacyjną tego miasta i zapewnia transport towarów i surowców.

Ocena: niekorzystny

- Droga krajowa przechodzi przez centrum Olkusza, co sprzyja zatłoczeniu dróg.
- Wschodnią obwodnicę Olkusza wybudowano w pobliżu osiedla mieszkaniowego, co zwiększa hałas i zanieczyszczenia na jego terenie.

Schemat punktowania

- 1 p. – za ocenę i podanie dwóch poprawnych argumentów odnoszących się do układu sieci transportowej.
0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 4.6) Zdający objaśnia mechanizm powstawania [...] pływów [...].
---	---

Poprawne odpowiedzi

Pływy

Przyczyna: grawitacyjne oddziaływanie Księżyca i Słońca

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnej nazwy ruchu wody morskiej i jego przyczyny.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 4.7) Zdający wskazuje możliwości gospodarczego wykorzystania oceanów [...].
--	---

Przykładowe odpowiedzi

Skutek pozytywny

Możliwość budowy elektrowni pływowych (w wąskich zatokach i estuariach) produkujących energię elektryczną.

Skutek negatywny

Utрудnienia w dostępie statków żeglugi morskiej do portów w czasie odpływu.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie jednego poprawnego skutku pozytywnego i jednego poprawnego skutku negatywnego.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 9. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 3.5) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów.
---	--

Poprawne odpowiedzi

D., B., A.

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne przyporządkowania.

1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.1. (0–1)

III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	III etap edukacyjny 1.6) Zdający określa położenie geograficzne oraz matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapie.
--	--

Poprawna odpowiedź

D.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający oblicza odległości w terenie [...] na podstawie map wykonanych w różnych skalach.
---	--

Poprawne odpowiedzi

$$17^{\circ} - 11^{\circ} = 6^{\circ}$$

$$6^{\circ} \cdot 111,1 \text{ km} = \underline{666,6 \text{ km}}$$

lub

$$17^{\circ} - 11^{\circ} = 6^{\circ}$$

$$1^{\circ} - 1852 \text{ m}$$

$$360^{\circ} - x$$

$$x = 360 \cdot 1852 \text{ m} = \underline{666,72 \text{ km}}$$

Schemat punktowania

1 p. – za zastosowanie poprawnego sposobu obliczenia i podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.3. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.
---	--

Poprawne odpowiedzi

E., C.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch zdań.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.4. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.
---	--

Poprawna odpowiedź

$$\varphi_E - \varphi_B = 22^\circ - 14^\circ = 8^\circ$$

$$h_S = 90^\circ - 8^\circ = 82^\circ$$

Odp.: 82°

Słońce góruje po południowej stronie nieba.

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne obliczenie wysokości górowania Słońca oraz podanie właściwego kierunku geograficznego.

1 p. – za poprawne obliczenie wysokości górowania Słońca i zapisanie obliczeń albo za podanie właściwego kierunku geograficznego.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.5. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej [...].
---	--

Poprawna odpowiedź

A. 2

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 4.6) Zdający objaśnia mechanizm powstawania i układu powierzchniowych prądów morskich [...].
---	--

Poprawne odpowiedzi

A. 4, B. 1

Schemat punktowania

1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeżenie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 4.6) Zdający objaśnia mechanizm powstawania i układu powierzchniowych prądów morskich [...].
--	--

Poprawna odpowiedź

A.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 12. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.5) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – [...] ruchy skorupy ziemskiej [...] oraz formy powstałe w ich wyniku.
---	--

Przykładowa odpowiedź

Na skutek nierównomiernego nacisku lądolodu, spowodowanego zróżnicowaną grubością pokrywy lodowej, doszło do nierównomiernego obciążenia skorupy ziemskiej – największego w centralnej części Skandynawii, gdzie grubość lądolodu była największa. Po ustąpieniu lądolodu ruchy izostatyczne były tam najsilniejsze, dlatego centralna część Skandynawii podniosła się najwyżej.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wyjaśnienie zróżnicowania podnoszenia się Skandynawii.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 13.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ orogenez i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju.
---	---

Poprawne odpowiedzi

B., A., D.

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne uzupełnienia.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 13.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.3) Zdający charakteryzuje klimat Polski na podstawie [...] map klimatycznych [...].
--	--

Poprawna odpowiedź

Im większa wysokość n.p.m., tym występują większe roczne sumy opadów atmosferycznych.

Schemat punktowania

1 p. – za sformułowanie poprawnej prawidłowości.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 13.3. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ orogenez i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju.
--	---

Poprawne odpowiedzi

pojezierzy

nizin środkowopolskich

wyżyn

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 14. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.3) Zdający charakteryzuje klimat Polski na podstawie danych liczbowych i map klimatycznych i ocenia gospodarcze konsekwencje zróżnicowania długości okresu wegetacyjnego w Polsce.
--	---

Poprawna odpowiedź

A. 2

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 15. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 10.5) Zdający charakteryzuje składowe bilansu wodnego Polski w roku hydrologicznym.
---	---

Poprawne odpowiedzi

F, P, P

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 16.1. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi (fałdowania, dryf kontynentów, transgresje i regresje morskie, zlodowacenia, rozwój świata organicznego).
---	--

Poprawne odpowiedzi

mamut – 2, plejstocen

plezjozaur – 4, kreda

trylobit – 1, kambry

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie w tabeli dwóch wierszy albo jednej kolumny.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 16.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi (fałdowania, dryf kontynentów, transgresje i regresje morskie, zlodowacenia, rozwój świata organicznego).
---	--

Poprawne odpowiedzi

F, P, P

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 17.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 10.8) Zdający charakteryzuje typy naturalnych zbiorowisk roślinnych i wskazuje charakterystyczne gatunki.
---	---

Poprawna odpowiedź

D.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 17.2. (0–1)

IV etap edukacyjny III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju i zasadami współpracy, w tym międzynarodowej.	IV etap edukacyjny 10.11) Zdający uzasadnia konieczność działań na rzecz [...] zachowania naturalnych elementów środowiska w Polsce [...].
--	---

Poprawna odpowiedź

C.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 18.1. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 5.7) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji wodnej (rzecznej, morskiej, jeziornej), lodowcowej i eolicznej.
--	---

Przykładowe odpowiedzi

Nazwa rodzaju ujścia: estuarium (lejkowate)

Wyjaśnienie: Estuarium powstaje, gdy przyływ – wdzierając się w górę koryta rzeki – poszerza je, a materiał skalny niesiony przez rzekę jest wynoszony w głąb morza przez odpływ.

Schemat punktowania

2 p. – za podanie poprawnej nazwy rodzaju ujścia i poprawne wyjaśnienie uwzględniające związek przyczynowo-skutkowy.

1 p. – za podanie poprawnej nazwy rodzaju ujścia oraz podanie przyływów i odpływów lub prądów przybrzeżnych jako czynników, dzięki którym powstaje estuarium.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 18.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 5.7) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji wodnej (rzecznej, morskiej, jeziornej), lodowcowej i eolicznej.
--	---

Przykładowa odpowiedź

Z osadów, które nanosi rzeka, tworzą się mady. Gleby te zazwyczaj są żyzne, co decyduje o rozwoju osadnictwa, dzięki sprzyjającym warunkom dla upraw rolnych.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego uzasadnienia dowodzącego korzystnych warunków przyrodniczych dla działalności gospodarczej człowieka.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 19. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 8.9) Zdający charakteryzuje strukturę etniczną i narodowościową ludności świata. 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny.
--	---

Poprawne odpowiedzi

Dania, Norwegia, Szwecja

Schemat punktowania

1 p. – za podanie nazw trzech właściwych krajów.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 20.1. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i działalności człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 8.1) Zdający analizuje, wyjaśnia i ocenia warunki przyrodnicze dla osiedlania się ludzi (na przykładach różnych regionów świata).
--	---

Poprawne odpowiedzi

A.5 B.2 C.1 D.3

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne przyporządkowania.

1 p. – za trzy lub dwa poprawne przyporządkowania.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 20.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i działalności człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 8.1) Zdający analizuje, wyjaśnia i ocenia warunki przyrodnicze dla osiedlania się ludzi (na przykładach różnych regionów świata).
--	---

Poprawne odpowiedzi

B., C.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 21. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie i zróżnicowanie poziomu życia ludzi w miastach różnych typów i wielkości.
---	---

Poprawne odpowiedzi

Opis: A., region: 2

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 22.1. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 7.2) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny 9.8) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata [...].
---	--

Poprawne odpowiedzi

Mongolia, 3

Pakistan, 4

Filipiny, 5

Finlandia, 1

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie w tabeli trzech lub dwóch wierszy albo jednej kolumny.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 22.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 7.2) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny 6.3) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie formacji roślinnych na Ziemi.
--	---

Poprawna odpowiedź

4.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 23. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.8) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie struktury zatrudnienia w wybranych państwach i jej związek z poziomem rozwoju państwa.
---	--

Poprawna odpowiedź

B.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 24. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 11.1) Zdający charakteryzuje rozwój demograficzny Polski [...] porównuje piramidę wieku i płci z innymi państwami.
---	--

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwa

- Występowanie wyżów i niżów demograficznych.
- Nadwyżka liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w młodszych grupach wiekowych.
- Liczebna przewaga osób w wieku produkcyjnym.

Różnica

- W Japonii jest większy udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi odnoszące się do struktury demograficznej Japonii i Polski.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi odnoszące się do struktury demograficznej Japonii i Polski.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 25. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 11.1) Zdający charakteryzuje rozwój demograficzny w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych [...].
---	--

Przykładowe odpowiedzi

- Wydłużenie okresu kształcenia się młodych ludzi i późniejsze podejmowanie decyzji o posiadaniu potomstwa.
- Bezrobocie, którego natężenie jest szczególnie wysokie wśród młodych ludzi, utrudnia im usamodzielnienie się i założenie rodziny.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 26. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.9) Zdający uzasadnia różnice ilościowe i jakościowe produkcji przemysłowej państw [...].
---	--

Przykładowe odpowiedzi

- W krajach skandynawskich wysokiemu udziałowi przemysłu drzewno-papierniczego sprzyja wysoka lesistość.
- W Chile zasoby rud metali (miedzi) sprzyjają wysokiemu udziałowi produkcji metali i wyrobów z metali.

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów dowodzących wpływu warunków środowiska przyrodniczego na strukturę produkcji przemysłowej.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 27. (0–2)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów [...] gospodarczych [...].	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.10) Zdający przedstawia cechy przemysłu wysokiej technologii i podaje przykłady jego lokalizacji na świecie; poznaje nowe funkcje ośrodków przemysłowych i nowe formy przestrzenne – technopolie [...].
--	---

Przykładowe odpowiedzi

- Technopolia rozwija się we współpracy z uniwersytetami, instytucjami badawczymi, podczas gdy w tradycyjnych okręgach ta współpraca jest w niewielkim zakresie lub jej brak.
- W technopolii rozwija się przemysł high-tech, np. elektroniczny, a w tradycyjnym okręgu dominują gałęzie przemysłu tradycyjnego (lekki, maszynowy, spożywczy).
- W technopolii, w przeciwieństwie do tradycyjnych okręgów, środowisko nie jest tak silnie przekształcone w wyniku działalności przemysłu.

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie trzech poprawnych różnic między technopolią a tradycyjnym okręgiem przemysłowym.
- 1 p. – za podanie dwóch poprawnych różnic między technopolią a tradycyjnym okręgiem przemysłowym.
- 0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 28. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 9.8) Zdający wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych branż.
--	---

Poprawne odpowiedzi

- A, baza surowcowa (buraki cukrowe)
4, zasoby wody/wysoka lesistość
B, 2

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
- 1 p. – za poprawne uzupełnienie w tabeli dwóch wierszy albo czterech komórek dotyczących nazwy zakładu przemysłowego i położenia.
- 0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 29. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 4.5) Zdający wyjaśnia [...] gospodarcze funkcje rzek [...].
---	---

Poprawna odpowiedź

C→E→A→B→F

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawną odpowiedź uwzględniającą wszystkie elementy.
- 0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 30. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 12.2) Zdający wskazuje zmiany strukturalne zachodzące w polskim rolnictwie.
--	---

Przykładowe odpowiedzi

Wzrost udziału gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha w strukturze wielkościowej gospodarstw

- Duże gospodarstwa sprzyjają specjalizacji produkcji, co przekłada się na większą konkurencyjność ich produkcji na rynku.
- Większa opłacalność produkcji rolnej wynikająca z większych dochodów dużych gospodarstw.

Spadek udziału gruntów ornych w strukturze użytkowania ziemi w Polsce

- Rozwój przestrzenny miast i sieci dróg kołowych (kosztem gruntów ornych).
- Zalesianie gruntów o najslabszej przydatności dla rolnictwa.

Schemat punktowania

2 p. – za podanie czterech poprawnych przyczyn.

1 p. – za podanie trzech lub dwóch poprawnych przyczyn.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 31. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych, gospodarczych, społecznych, kulturowych i politycznych.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw [...] na świecie [...].
---	---

Poprawne odpowiedzi

D., B.

Schemat punktowania

1 p. – za dwa poprawne uzupełnienia.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 32. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.3) Zdający wskazuje problemy związane z upowszechnianiem się roślin uprawnych zmodyfikowanych genetycznie i wskazuje rejony ich upraw.
--	--

Poprawne odpowiedzi

F, P, F

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 33. (0–2)

IV etap edukacyjny III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju i zasadami współpracy, w tym międzynarodowej.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego (np. ukształtowanie i rzeźbę terenu, budowę geologiczną) i społeczno-gospodarczego (np. rozmieszczenie zasobów naturalnych, ludności, szlaki transportowe) na podstawie map: topograficznej, hipsometrycznej i tematycznej.
--	--

Poprawne odpowiedzi

Użytki rolne (uprawa buraków cukrowych)

Pole mapy: D3

Przykładowe uzasadnienie

- Występowanie czarnoziemów – gleb bardzo dobrej jakości, które pozwalają na wysokie plony buraków cukrowych.
- Teren równiny – łatwość korzystania z maszyn rolniczych.

Centrum magazynowo-produkcyjne

Pole mapy: A1

Przykładowe uzasadnienie

- Równinny teren (bez zagrożenia osuwiskowego) sprzyja niższym kosztom inwestycji.
- Słabej jakości gleby (obszar o małej przydatności dla rolnictwa).

Schemat punktowania

2 p. – za wybranie dwóch właściwych pól mapy i dwa poprawne argumenty dla każdego z pól.

1 p. – za wybranie dwóch właściwych pól mapy i jeden poprawny argument dla każdego z pól albo za wybranie właściwego pola mapy wraz z dwoma poprawnymi argumentami.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 34. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka.	IV etap edukacyjny 7.1) Zdający wyróżnia kryteria podziału państw według PKB na jednego mieszkańca oraz Wskaźnika Rozwoju Społecznego (HDI).
---	---

Poprawne odpowiedzi

B., D.

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Zadanie 35. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 9.13) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.
--	--

Poprawna odpowiedź

Wartość salda handlu zagranicznego malała w latach 2000–2011.

Schemat punktowania

1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.